

Zakres uprawnień Policji w postępowaniu przygotowawczym

Kodeksu postępowania karnego. powierza Policji rolę organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze w formie śledztwa i dochodzenia w zakresie niezastrzeżonym dla Prokuratury (wypadki określone w artykule 309 § 1 pkt 2 i 3 Kodeksu postępowania karnego, przestępstwa z artykułu 148 Kodeksu karnego, art. 325 a Kodeksu postępowania karnego).

Ponadto Policja uprawniona jest do prowadzenia czynności w trybie art. 307 Kodeksu postępowania karnego (czynności sprawdzające) i artykuł 308 Kodeksu postępowania karnego (czynności w niezbędnym zakresie). W prowadzonym postępowaniu przygotowawczym Policja przeprowadza wszelkie czynności procesowe, chyba, że są zastrzeżone dla prokuratora lub sądu.

W szczególności do kompetencji sądu należy wydawanie postanowień:

- a. o zastosowaniu lub przedłużeniu tymczasowego aresztowania (artykuł 250 § 1 Kodeksu postępowania karnego, artykuł 263 § 2 i 4 Kodeksu postępowania karnego),
- b. o skierowaniu podejrzanego na obserwację psychiatryczną w zakładzie leczniczym lub jej przedłużenie (artykuł 203 § 2 i 3 Kodeksu postępowania karnego),
- c. o przepadku przedmiotu poręczenia lub ściągnięcia sumy poręczenia (artykuł 270 § 1 Kodeksu postępowania karnego),
- d. o zastosowaniu aresztowania jako kary porządkowej dla świadka, biegłego, tłumacza (artykuł 290 § 1 Kodeksu postępowania karnego),
- e. o wprowadzeniu kontroli i utrwalenia rozmów telefonicznych oraz zatwierdzanie tymczasowych postanowień prokuratora w tym przedmiocie (artykuł 237 §

- 1 i 2 Kodeksu postępowania karnego), oraz rozpoznawanie zażaleń na postanowienia prokuratora dotyczące kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych (artykuł 240 Kodeksu postępowania karnego)
- f. o umorzeniu postępowania przygotowawczego w sytuacji gdy zostanie ustalone, że podejrzany dopuścił się czynu w stanie niepoczytalności oraz istnieją podstawy do zastosowania środków zabezpieczających (artykuł 324 Kodeksu postępowania karnego),
 - g. rozpoznanie zażaleń na umorzenie postępowania przygotowawczego lub odmowę jego wszczęcia w sytuacji gdy prokurator nadrzędny, nad prokuratorem, który zatwierdził takie rozstrzygnięcie przychyła się do tej decyzji, (artykuł 330 Kodeksu postępowania karnego),
 - h. przesłuchanie pokrzywdzonego przestępstwem z Rozdziału XXV Kodeksu karnego, który nie ukończył lat 15 w charakterze świadka na posiedzeniu z udziałem psychologa, prokuratora, obrońcy, pełnomocnika pokrzywdzonego oraz osób wskazanych w art. 51 § 2 Kodeksu postępowania karnego (artykuł 185 a § 1 – 3 Kodeksu postępowania karnego),
 - i. warunkowe umorzenie postępowania na wniosek prokuratora (artykuł 336 § 1 Kodeksu postępowania karnego),
 - j. rozpoznawanie zażaleń na prokuratorskie postanowienia w przedmiocie innych niż tymczasowe aresztowanie środków zapobiegawczych (artykuł 252 § 2 Kodeksu postępowania karnego) oraz prokuratorskie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym (artykuł 293 § 2 Kodeksu postępowania karnego),
 - k. wydawanie listu żelaznego (artykuł 281 Kodeksu postępowania karnego),
 - ł. rozpoznawanie zażaleń na zatrzymanie osoby (artykuł 246 § 1 Kodeksu postępowania karnego),
 - m. orzekanie o przepadku rzeczy tytułem środka zabezpieczającego po umorzeniu postępowania przygotowawczego, (artykuł 323 § 3 Kodeksu postępowania karnego).

Zwalnianie z zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, lekarskiej lub dziennikarskiej na wniosek prokuratora, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości a okoliczność nie może zostać ustalona na podstawie innego dowodu (artykuł 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego).

Policja odgrywa kluczową rolę w postępowaniu przygotowawczym, którego celem jest zebranie materiału dowodowego oraz zabezpieczenie interesu publicznego i praw osób zaangażowanych w postępowanie. **Zakres uprawnień policji w tym zakresie jest szeroki** i obejmuje różne działania podejmowane w ramach dochodzenia lub śledztwa.

Policja ma prawo **zbierać dowody**, co obejmuje przeprowadzanie czynności dochodzeniowych, takich jak przesłuchania świadków, zabezpieczanie dowodów materialnych (np. dokumentów, przedmiotów) oraz przeprowadzanie przeszukań pomieszczeń czy pojazdów, jeśli istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa. Policja ma również uprawnienia do **aresztowania i zatrzymywania** osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa. Zatrzymanie może trwać do 48 godzin, a decyzję o dalszym zatrzymaniu podejmuje prokurator.

W ramach postępowania przygotowawczego policja może **występować z wnioskami do sądu** o wydanie nakazów aresztowania, przeszukania lub kontrolowania komunikacji, na przykład podsłuchów. Może także wnioskować o zastosowanie środków zapobiegawczych, jak np. dozór policyjny. Policja ma prawo do **kontroli miejsc publicznych i prywatnych** w celu wykrycia przestępstw lub zabezpieczenia dowodów. Działania te są jednak ograniczone przez prawo, które precyzyjnie określa, kiedy takie kontrole są dopuszczalne.

W ramach postępowania przygotowawczego policja może prowadzić także **działania operacyjne**, mające na celu uzyskanie informacji o przestępstwach lub zapobieganie przestępczości. Działania te obejmują współpracę z innymi służbami,

informatorami oraz wykorzystywanie różnych technik operacyjnych. Policja ma również prawo do **zatrzymywania i kontrolowania ruchu drogowego**, jeśli jest to związane z wykonywaniem czynności procesowych w dochodzeniu lub śledztwie.

Wszystkie działania podejmowane przez policję w ramach postępowania przygotowawczego muszą być zgodne z przepisami prawa, w tym Kodeksem postępowania karnego, który reguluje zasady przeprowadzania tego postępowania oraz chroni prawa podejrzanych i świadków.

Zakres kompetencji Policji w postępowaniu przygotowawczym obejmuje nie tylko wykonywanie czynności stricte dowodowych, ale także podejmowanie szeregu działań o charakterze porządkowym, zabezpieczającym i prewencyjnym, które służą zapewnieniu prawidłowego toku postępowania. Funkcjonariusze Policji są zobowiązani do niezwłocznego reagowania na informacje o przestępstwie oraz do podejmowania działań zmierzających do ustalenia sprawcy, okoliczności zdarzenia oraz zabezpieczenia śladów i dowodów, zanim ulegną one zatarciu lub zniszczeniu.

W ramach postępowania przygotowawczego Policja jest uprawniona do dokonywania oględzin miejsca zdarzenia, rzeczy oraz zwłok, sporządzania dokumentacji fotograficznej i opisowej, a także do zabezpieczania śladów kryminalistycznych. Czynności te mają kluczowe znaczenie dla późniejszej oceny dowodów przez prokuratora i sąd. Policja może także powoływać biegłych oraz korzystać z opinii specjalistów, jeżeli dla wyjaśnienia sprawy konieczne są wiadomości specjalne, na przykład z zakresu medycyny sądowej, informatyki śledczej czy rachunkowości.

Istotnym elementem kompetencji Policji jest również prowadzenie czynności identyfikacyjnych, w tym ustalanie tożsamości osób, pobieranie odcisków palców, materiału biologicznego oraz wykonywanie okazania podejrzanych lub przedmiotów. Policja może sporządzać portrety pamięciowe

sprawców oraz prowadzić czynności rozpoznawcze, które ułatwiają wykrycie osób ukrywających się przed organami ścigania. W przypadkach przewidzianych ustawą funkcjonariusze mogą także stosować środki przymusu bezpośredniego oraz broń palną, przy czym każdorazowo muszą działać w granicach i na podstawie prawa.

W toku postępowania przygotowawczego Policja pozostaje pod nadzorem prokuratora, który może wydawać wiążące polecenia co do kierunku i zakresu czynności. Prokurator jest uprawniony do uchylania lub zmiany decyzji procesowych Policji, jeżeli uzna je za niezasadne lub sprzeczne z prawem. Taki model nadzoru ma na celu zapewnienie jednolitości i legalności działań podejmowanych w sprawach karnych oraz zapobieganie nadużyciom.

Policja jest także zobowiązana do pouczenia stron postępowania o przysługujących im prawach i obowiązkach. Dotyczy to w szczególności podejrzanych, którzy muszą zostać poinformowani o prawie do obrony, w tym do skorzystania z pomocy obrońcy, jak również o prawie do odmowy składania wyjaśnień. Również świadkowie powinni zostać pouczeni o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oraz o przysługujących im uprawnieniach, na przykład prawie do odmowy odpowiedzi na pytania w określonych sytuacjach.

Ważnym aspektem działalności Policji w postępowaniu przygotowawczym jest również ochrona pokrzywdzonych. Funkcjonariusze są zobowiązani do zapewnienia im informacji o przebiegu postępowania, możliwości złożenia wniosków dowodowych oraz o prawie do uzyskania odszkodowania lub zadośćuczynienia. W sprawach dotyczących przemocy domowej, przestępstw seksualnych lub przestępstw przeciwko małoletnim Policja powinna podejmować szczególne środki ostrożności, aby nie dopuścić do wtórnej wiktymizacji ofiary.

Nie bez znaczenia pozostaje także rola Policji w zabezpieczaniu mienia pochodzącego z przestępstwa lub służącego do jego popełnienia. Funkcjonariusze mogą zajmować

przedmioty, blokować rachunki bankowe oraz wykonywać inne czynności zmierzające do uniemożliwienia sprawcy korzystania z uzyskanych korzyści. Działania te mają charakter prewencyjny i kompensacyjny, gdyż umożliwiają późniejsze orzeczenie przepadku lub naprawienia szkody.

Podsumowując, Policja w postępowaniu przygotowawczym nie pełni wyłącznie roli wykonawcy poleceń prokuratora, lecz jest samodzielnym organem procesowym, którego działania w znacznym stopniu wpływają na wynik całego postępowania karnego. Szeroki katalog uprawnień, połączony z obowiązkiem działania zgodnie z prawem i pod stałym nadzorem, sprawia, że Policja stanowi jeden z najważniejszych filarów systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

W serwisie dyplom.com.pl prezentujemy obronione prace dyplomowe, które mogą służyć za wzór do napisania własnej pracy - gdyby potrzebowali jeszcze Państwo konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](http://pisanieprac.com) - fachowa pomoc w pisaniu prac.